

[Formanden]

Taletiden er aftalt til 15 minutter i første og 5 minutter i anden omgang for ordførere. For andre medlemmer er taletiden 5 minutter.

Wilhelm (VS):

Vi lægger ikke op til nogen afstemninger og agter ikke at komme med nogen dagsorden ved denne debat, selv om det ikke skal være nogen hemmelighed, at VS, der aldrig har ønsket, at eneretten til energiresourcerne blev foræret bort, ønsker, at den bliver eksproprieret. Vi finder, at der er meget god grund til her umiddelbart forud for handelsministerens og Dansk Olie & Naturgas' forhandling med A. P. Møller om vilkårene for priser og levering af naturgas, at der bliver en drøftelse af det problem, vi har stillet forespørgslen om, nemlig fordelene og de eventuelle ulemper ved en ekspropriation.

Vi finder det så meget mere, som det er helt tydeligt, at holdningen i offentligheden har bevæget sig ganske kraftigt på det sidste. Såvel Politiken som Information og Ekstra Bladet har inden for det sidste halve år på lederplads krævet ekspropriation af energiresourcerne, og kravet om at købe A. P. Møller ud af Nordsøen er ligeledes fremsat som led i det såkaldte »oprør fra midten«. Noget sådant var helt utænkeligt indtil for ganske nylig. Men siden er det som nævnt gået temmelig stærkt.

Ude i befolkningen er der tydeligvis en stærkt voksende forståelse for, at man af økonomiske, valutariske, forsyningssikkerhedsmæssige, beskæftigelsesmæssige, ressourcemæssige og miljømæssige grunde må genvinde rettighederne over de danske energiresourcer.

Det er på denne baggrund, VS har fundet det rimeligt forud for de forhandlinger, der skal finde sted med A. P. Møller om priser og leveringsbetingelser for naturgassen – til trods for det arbejdspress, der er for tiden herinde – at foranledige en samlet debat om fordele og eventuelle ulemper eller, som vi lige så godt kunne have sagt: om konsekvenserne af eneretsbevillingen.

Det hører med til motiveringen – og det er også en del af baggrunden for debatten i offentligheden – at der efterhånden er et ganske omfattende materiale for en sådan diskussion. Der er tilsynets store rapport fra

1975. Der er rapporter fra DUC og fra De Goyler & McNaughton både fra dengang og fra de seneste måneder. Der er hele materialet fra forhandlingerne forud for aftalen af 15. juni 1976, hvis man da ellers tør lade det komme frem i lyset, når man betænker, hvad der siden er sket. Der er handelsministerens besvarelser af en lang række spørgsmål, ikke mindst fra VS, igennem især det sidste halve år til belysning af de statsfinansielle og de valutariske virkninger af eneretsbevillingen. Der er rapporten fra Århus universitet om konsekvenserne af en årtålig deltagelse og af en særlig energiindvindingsafgift på linje med norske og engelske ordninger osv. Men jeg vil gerne understrege, at vi med denne forespørgsel også ønsker eneretsbevillingens konsekvenser på de øvrige områder – det forsyningssikkerhedsmæssige, det miljømæssige, det ressourcemæssige osv. – belyst.

Jeg skal kort nævne de vigtigste facts, som må danne baggrund for ministerens besvarelse af forespørgslen og for debatten. I de 16 år, A. P. Møller har haft bevillingen, har DUC investeret noget mindre end 2 mia kr. i efterforskning og udvinding. Det er relativt lidt. Der er foretaget mindre end 40 efterforskningsboringer, mens der i det norske område er foretaget i hvert fald over 200 og i det britiske område over 1.000. Ikke desto mindre har DUC allerede i den danske del gjort olie- og gasfund til en samlet markedsværdi på omkring 100 mia kr. Efter en meget begrænset efterforskningsindsats og til en udgift på mindre end 2 mia kr. er der altså gjort fund til en markedsværdi på omkring 100 mia kr. Handelsministeren oplyste i januar på et spørgsmål fra VS, at de samlede anlægs- og driftsudgifter til udvinding af disse fund – og det drejer sig altså om både olien og gassen – ville beløbe sig til ca. 6 mia kr. Det blev DUC ganske vist helt kolerisk over, men beløbet er i det væsentlige bekræftet af De Goyler & McNaughton i deres seneste rapport, og de har tidligere demonstreret, at deres vurderinger – modsat DUCs – er pålidelige.

Af den enorme fortjeneste, der således er tale om, får staten en afgift – og det er som bekendt den laveste afgift, der optræder i nogen koncession i hele verden. Den skulle give en 6–8 mia kr. Efter denne afgift til staten og efter afskrivning og efter fradrag af driftsudgifter skulle der således være et tocif-